

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-6660
Den 20. maj 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1301 (MOF alm. del) stillet 22. april 2021 efter ønske fra Rasmus Vestergaard Madsen (EL)

Spørgsmål nr. 1301

I ”Styring af Tissø stemmeværk” fra Dansk Hydraulisk Institut (2020) påpeges, at der i fremtidige sommerperioder vil være så lidt vand, at man ikke kan sikre vand nok til både vandindvinding og vand i Nedre Halleby Å. Det vil true forsyningssikkerheden. Og det kan også betyde, at der kommer til at mangle de naturlige udsving i vandføringen i Nedre Halleby Å, som kendetegner vandløb med en god miljøtilstand. Vandrefisk vandrer i perioder med meget vand i vandløbene, og uden sådanne perioder går vandringerne i stå, så fiskene ikke kan gennemføre deres livscyklus. Er ministeren enig i dette?

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Vandføringen, og særligt variationer i vandføringen, har væsentlig betydning for at sikre den naturlige vandring for bl.a. fisk i et vandløb. Flere fiskearter trækker i forbindelse med, at der forekommer øget vandføring i vandløbet.

Vandindvinding vil derfor generelt have en negativ effekt på de biologiske og hydromorfologiske forhold i vandløbene. Effekten størrelse afhænger bl.a. af indvindingens størrelse og tidsmæssige udtrækning, og af hvor stor indvindingen er i forhold til den naturlige vandføring i vandløbet.

En vandindvinding kan dæmpe de naturlige udsving i vandløbets vandføring, hvilket kan påvirke vandrefisk, især ørreder, negativt, da gydefisk ofte vandrer fra havet og opstrøms i vandløbene om efteråret og ungfisk (smolt) vandrer nedstrøms mod havet i det tidlige forår. Disse vandringer foregår normalt i ret korte perioder og ofte i forbindelse med særlig stor vandføring i vandløbene (flom-hændelser). Hvis disse flom-hændelser dæmpes eller udebliver på grund af vandindvinding eller opsparing af vand opstrøms et stemmeværk i vandsystemet, vil fiskenes livscyklus blive forstyrret, fiskebestanden vil blive reduceret, og dermed vil den økologiske tilstand blive forringet.

I forbindelse med vurdering af brud på kontinuiteten i vandløb anvendes i vandplanlægningen nogle retningslinjer for påvirkningen af vandløbenes vandføring, der skal sikre kontinuiteten i vandløbene og derfor så vidt muligt skal tilgodeses for, at passageforholdene for fisk og andre vandløbsdyr i vandløbet anses for tilfredsstillende.

Disse retningslinjer fastsætter, at et vandløbs vandføring maksimalt må reduceres med 50 % af den upåvirkede medianminimumsvandføring (Q_{mm}), og at der altid skal løbe mindst 50 % af Q_{mm} i vandløbet, hvilket indebærer, at der i perioder med vandføringer under Q_{mm} må fjernes mindre end

50 % af vandet fra vandløbet. Beskrivelserne fremgår af Miljøstyrelsens vejledning til indsatsprogrammer. Det er kommunerne, der i forbindelse med sin behandling af ansøgninger om fx vandindvindingstilladelser skal iagttage disse retningslinjer.

Sker der en ensartet og jævn vandindvinding, der fjerner en given mængde af den naturlige vandføring i vandløbet over hele året, vil vandløbets vandføring være på et konstant lavere niveau. Afhængig af indvindingens størrelse vil påvirkningen vil derfor være mest markant i de perioder, hvor der af naturlige årsager er mindst vand i vandløbet, ofte i april eller efter længere tørkeperioder om sommeren, hvor der kan være forøget risiko for, at vandløbet tørrer ud. Tilsvarende kan forekomme i frostperioder om vinteren. Periodevis udtørring eller meget lav vandføring vil påvirke fisk, smådyr og vandplanter i vandløbet og dermed også den økologiske tilstand negativt.

Sker vandindvindingen kun i kortere perioder og/eller i varierende mængder, vil påvirkningen af vandløbet især afhænge af hvor meget vand, der indvindes, i forhold til hvor meget vand, der normalt løber i vandløbet, jf. ovenstående.”

Lea Wermelin

/

Peter Østergård Have